VĚC MAKROPULOS
Vánoční speciál

NAŠE VÁNOCE!
Tradice, betlém nebo stromeček?
ČTĚTE NA STRANĚ 1

VÁNOCE VE SVĚTĚ?
Jak se slaví Vánoce u našich sousedů?
ČTĚTE NA STRANĚ 3

Pusa pod jmelím?

Dodržujete vánoční tradice? Naše redakce pro vás pár tradic vyzkoušela.

1.) PUSA POD JMELÍM
Když se někde objeví jmelí, tak muž může políbit jakoukoli ženu, která vedle něj stojí nebo sedí. Líbajícím se párům by tato rostlina měla zajistit šťastný vztah po celý rok. Jmelí je také dekorace, která do domácnosti vnese štěstí a lásku.
2.) KRÁJENÍ JABLEK
O Vánocích se také krájí jablko. Když jablko rozkrojíš a bude tam křížek, budeš mít smůlu, ale když se ti objeví hvězdička, budeš mít štěstí.
3.) LITÍ OLOVA
Nad svíčkou se roztaví olovo nebo cín a v tekutém stavu se lije nápis do vody. Lije-li olovo holka, olovo jí předpoví, čím se její manžel bude živit. U kluků se může ukázat povolání nebo povolání manželky. Pokud máte chuť tento zvyk zkusit, ale nemáte olovo nemusíte zoufat, stačí vám obyčejný vosk.
4.) HÁZENÍ BOTOU
Na Štědrý den dívky dodržovaly různé tradice jako například tuto. Tento zvyk je hlavně pro mladé nezadané dívky, když se chtějí dozvědět, jestli se vdají, tak vezmou bačkoru, zavřou oči a hodí ji za sebe a pokud špička boty směřuje k východu, tak se dívka do roku vdá za nějakého chlapce a opustí rodiče, ale když směřuje k východu pata, tak ještě zůstane doma s rodiči
5.) POUŠTĚNÍ SKOŘÁPEK
Ze skořápek vlašských ořechů vyrobíte malé lodičky, do kterých se dá svíčka. Lodičky se pak pouštějí na Štědrý den a pozoruje se, kdo s kým bude i v příštím roce.

Určitě znáte i kapří šupinku pod talířem, krmení zvířátek, zapalování prskavek a mnohé další zvyky.

Autor: Adéla Pisárová a Karolína Bludská

Stromeček vzhůru nohama!

ilustrace: tvorimeprodeti.cz

Bez vánočního stromečku si Vánoce snad ani nedokážu představit a těším se na něj každý rok. Jak to s ním ale vlastně bylo? Odkud se u nás vzal? Čím se dříve zdobil a kde vůbec stál?

Tato tradice k nám přišla z Německa. Z Německa se zvyk v 19. století rozšířil po Evropě a to spíše ve městech než na venkově. Původně se zdobila chvojka (větev nebo špička jedle). Zdobila se ovocem a zavěsila se špičkou dolů jako lest na mrtvé. Mrtví se jich najedli, a pak už nechtěli nikomu ublížit či zaujmout jeho místo u Štědrovečerní večeře. I tak ale naši předkové své místo raději neopouštěli. V Čechách poprvé postavil ozdobený vánoční stromek **Jan Karel Leibich**, ředitel Stavovského divadla. Tento stromek měl být překvapením pro jeho přátele. Trvalo však ještě dlouho než se zdobení stromečku u nás stalo tradicí a rozšířilo se i na venkov. Původně byl stromek ozdoben jablky, ořechy a perníkem, a pak se přidala tradice zdobení svíčkami, které pak nahradila světýlka. Vánoční stromky měly ochranitelskou funkci a ozdobené větve rozdávali i koledníci. Podle tradice se v minulosti zavěšoval stromek nad štědrovečerní stůl špičkou dolů. Dnes nám to připadá podivné, ale kdyby se tradice dochovala, kdo ví, jak by města stavěla stromy na náměstích...

Autor: Ema Šimfeldová

První betlém na světě!

foto: ckanada.cz

Víte, kdo postavil první betlém? A kde to vůbec bylo? A kdy to bylo? Ne? Tak se to pojďme dozvědět.

Název Betlém pochází z hebrejského slova Bét lechem. Jmenovalo se tak město ležící poblíž hlavního města dnešního Izraele, Jeruzaléma. A právě tam se narodil Ježíš Kristus. První betlém postavil sv. František z Assisi v roce 1223. Udělal ho poblíž obce Greccio, v jeskyni, kterou vystlal slámou a nechal tam přivést osla a vola. Poté tam sloužil o půlnoci mši.

Jaké postavy se v betlémě zobrazují?
Obvykle je součástí betléma svatá rodina (Marie, Josef a Ježíš) s jesličkami, osel a volek, anděl, kometa, tři králové a pastýři.

Nejčastěji se uvádí, že první betlém byl v Čechách postaven v roce 1560 nebo v roce 1562, a to v Praze. V roce 1751 vydala Marie Terezie zákaz stavění betlémů, tento zákaz vydal znovu Josef II., který nastoupil na trůn po ní. Zákaz však nakonec napomohl k rozšíření výroby lidových betlémů, protože když nemohly být vystaveny v chrámech, chtěli je mít lidé alespoň doma.

Betlémy se tak i v Čechách staví dodnes. A ne jen tak ledajaké! Největším mechanickým betlémem na světě jsou **Krýzovy jesličky**, které jsou k vidění v Jindřichově Hradci. Ale nejznámějším českým betlémem ten **Třebechovický.** Pokud se do Jindřichova Hradce nebo do Třebechovic pod Orebem nedostanete, můžete během Vánoc vidět sice menší, ale rozhodně zajímavé betlémy i ve většině kostelů.

Autor: Majda Šimfeldová

Víte o historii cukroví?

foto: avecplaisis.cz

Podle tradice se vánoční cukroví nemá péct před první adventní nedělí. Také se podle tradice peče většinou 7 druhů cukroví. Některé rodiny pečou jenom pár cukroví, které má ta rodina nejraději, ale některé rodiny se v tom dokonce předhánějí, kdo napeče víc. V České republice se vánoční cukroví peče od 19.století a historie pečení sahá cca do 16. století. V 16. století byly cukrovím jen ovocné postavičky. Cukroví v 19. století vypadalo úplně jinak: bílá mouka a cukr byly tehdy velkou vzácností, a tak si to mohli dovolit jen bohatí lidé. Cukr a mouka se nahrazovaly medem a sušeným ovocem. V bohatších rodinách dávali do cukroví tenkrát vzácné koření, které si v něm teď nedovedeme představit, třeba česnek nebo pepř. Cukroví, které se podobá našemu současnému, jsou například medové perníčky. S touto tradicí nepřišli křesťané, ale pohané. Dříve se lidé domnívali, že cukroví má kouzelnou moc, proto si na něm dávali hodně záležet. Vykrajovali z něj zvířátka, která symbolizovala zvířata ve chlévě. Kolečka symbolizovala slunce a také se dělaly kuličky. Cukroví pak věsili na ovocné stromy, aby měli v příštím roce velkou úrodu, také na domy, aby v nich bylo štěstí, i na chlévy, aby zvířata prospívala. Ostatní se dalo příbuzným a známým.

Víte že...
Vánočku považujeme v době současné spíše jako vánoční pečivo, ale dříve se vánočka považovala za vánoční cukroví. V 16.století, kdy vánočka vznikla, byla prvním vánočním cukrovím, které nebylo upečeno z medu. I když vánočka vznikla v 16.století, lidé ji začali péct až v 18.století.

Autor: Veronika Boušková

Rozhovor s paní ředitelkou

foto: Markéta Žítková

V tomto čísle jsme našim čtenářům chtěli přiblížit Vánoce některých pedagogů. S rozhovorem souhlasila také naše paní ředitelka Ivana Vaňková.

Jak tento rok oslavíte Vánoce, když je pandemie Covid - 19 ?
Stejně jako vždy. Vánoce jsou pro mě svátky klidu a zastavení a setkání s rodinou (zde budeme tedy muset být opatrnější), nepodléhám předvánočnímu stresu – toho mám ve škole dost i tak.

Pečete cukroví ?
Ano, ale jen čtyři naše nejoblíbenější druhy.

Jaké cukroví máte nejraději ?
Vosí hnízda (někdo říká včelí úly, ale u nás jsou to vždy vosí hnízda).

Jaké dodržujete tradice ?
Zapalování svíček na adventním věnci, samozřejmě živý voňavý vánoční stromeček, štědrovečerní večeře se smaženým kaprem (i když ryby zrovna nemiluji, ale k Vánocům to patří), rodinná setkání, vzpomínka na příbuzné, kteří už nejsou mezi námi.

S kým budete slavit Vánoce ?
S manželem, se synem a jeho přítelkyní. A další den s dalšími příbuznými.

Co si přejete k Vánocům ?
Kdyby se život nějakým mávnutím kouzelného proutku vrátil „do normálu“, byl by to pro mě nejlepší dárek a nic jiného bych nepotřebovala.

Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka nebo film ?
Jednoznačně National Lampoon's Christmas Vacation.

Co jíte na Štědrý den ?
Máme tradiční štědrovečerní večeři – bramborový salát, smaženého kapra a vinnou klobásu. A samozřejmě si také pochutnáváme na vánočce a na vánočním cukroví.

V jakých barvách máte vánoční stromeček ?
U nás je to taková všehochuť, protože ozdoby máme různě staré, některé jsou ještě z mého dětství. Ale celkově převládá červená a zlatá barva.

Co děláte na Štědrý den ?
Zdobíme stromeček, jdeme se projít, balím dárky (strašně mě to baví a nechávám si to na poslední den), připravuji večeři. A samozřejmě si nenechám ujít svůj oblíbený film – viz výše.

Děkujeme za Váš čas.

Autoři: Ema Holánová a Karla Hansen

Vánoční rozhovor s paní zástupkyní Renatou Kutlerovou

Jak budete slavit Vánoce, když je pandemie Covid - 19 ?
Tak určitě budu se svými nejbližšími, a to se svými dcerami.

Pečete cukroví ?
Ne, nepeču.

Jaké cukroví máte nejraději ?
Jinak mám nejraději vanilkové rohlíčky.

Jaké dodržujete tradice ?
Tak adventní věnec, takže jsem si v neděli zapálila první svíčku, vánoční koledy si pouštím nebo když jsem společně s dcerou, tak si je i zpíváme, u štědrovečerní večeře máme kapra, šupiny, rybí polévku takové ty základní. Nelijeme olovo, ani neházíme střevícem, ale základní tradice vánoční dodržujeme.

Co si přejete k Vánocům ?
Co si přeji k Vánocům? Letos si nejvíc přeji, aby všichni byli zdraví, a aby se co nejdříve vrátilo vše do normálu, to je moje největší přání.

Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka nebo film ?
Asi Tři oříšky pro Popelku.

Co jíte na Štědrý den ?
Určitě kapra, bramborový salát a rybí polévku.

V jakých barvách máte vánoční stromeček ?
Já mám takový ten staročeský, to znamená, že ho zdobím slaměnými ozdobami a má červené mašličky.

Co děláte na Štědrý den ?
Tak připravuju všechno na večeři. Když už mám všechno hotovo, tak si sednu k televizi nebo si vezmu knížku. Nebo když jsem s dcerami, tak si povídáme, taková pohoda.

Autoři: Ema Holánová a Karla Hansen

foto: Markéta Žítková

Vánoční rozhovor s paní zástupkyní Hejnou

Jak tento rok oslavíte Vánoce, když je pandemie Covid-19?
Oslavím Vánoce s rodinou, a potom vždycky každý rok další den máme s rodiči ještě jedny Vánoce, ale to asi teda budeme muset vynechat.

Pečete cukroví?
Pečeme cukroví, ale jenom málo. Pečeme třeba dva tři druhy, ne moc, aby si děti samy prostě zkusily vykrojit cukroví a namazat ho, aby měly něco na vánočním stole.

Jaké je vaše nejoblíbenější cukroví?
Já mám nejraději linecké s marmeládou.

Dodržujete tradice?
Tak určitě dodržujeme šupinu, že nikdo nesmí při štědrovečerní večeři vstát od stolu, jenom ten, který obstarává jídlo. Před večeří si myjeme ruce ve vodě s mincemi, abychom byli bohatí. Já tyhle zvyky mám od své maminky, takže se to dodržovalo. Na Vánoce nesmí být třeba pověšené prádlo. A ještě máme zvyk, že si pouštíme lodičky po večeři, a pak krájíme jablíčko, to je také známý zvyk.

S kým budete slavit Vánoce?
Samozřejmě se svými dětmi a se svým manželem, takhle jenom v rodině.

Co si přejete k Vánocům?
Tak to vůbec nevím, co si mám přát, jako něco hmotného nepotřebuji. V tuhle chvíli nemám potřebu, ale hlavně si přeji, abychom si to užili, abychom byli šťastný a veselí.

Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka nebo film?
Mě se moc líbí film Prázdniny. Kde si Cameron Diaz vyměnila dům s chaloupkou někde v Anglii a vlastně tak našla svoji lásku.

Co jíte na Štědrý den?
Protože manžel nemá rád ryby, ale já to mám zase z dětství velice ráda, tak si upečeme trochu kapra a trochu řízků. Určitě máme ještě bramborový salát a hráškovou polévku.

V jakých barvách máte vánoční stromeček?
No tak to je pelmel, protože my tam máme ozdoby po manželovi, když byl malý, takže jsou to takové ty starodávné ozdoby a koule, je to červený a žlutý a bílý, prostě všechno možný.

Co děláte na Štědrý den?
Chodíme na procházku, to už je taková tradice a když je ta možnost, tak chodíme do kostela. A jednou jsme si takhle šli pro betlémské světlo, ale teď musím vyhledat, kde bychom si to betlémské světlo mohli zapálit, kdyby to bylo někde v blízkosti, tak bychom opět šli.

Autoři: Karla Hansen a Ema Holánová.

Vánoce ve světě

Vánoce jsou svátky uznávanými téměř po celém světě. Každá země má ale své tradice...

Anglie
V Anglii naděluje dárky father christmas, otec Vánoc. Dárky naděluje ze 24. prosince na 25. prosince. Tradičním vánočním jídlem v britském království je krocan s ořechovou nádivkou. Vánoční pudink se připravuje v době adventu a míchat ho chodí každý člen rodiny. Při míchání pak vyslovuje své přání. Během večeře se pak do pudingu ukrývají mince, prstýnek, nebo náprstek. Kdo ho z mísy vyloví, tomu bude v nadcházejícím roce přát štěstí.
Austrálie
Slunce a teplo - to jsou Vánoce, co? S tím souvisí i fakt, že sváteční večeře se často odehrává přímo na mořské pláži. K jídlu se podávají studené obložené mísy, ovocné a zeleninové saláty a osvěžující nápoje. Ale nic nebrání těm, kteří chtějí dodržovat klasické vánoční tradice, aby povečeřeli krocana s kaštanovou nádivkou.
Německo
Stejně jako u nás, začíná období příprav a těšení se na Vánoce první adventní nedělí. O Štědrém dnu dárky rozdává Weihnachtsmann - Vánoční muž se zrzavými vlasy a vousy.
Francie
Jmenuje se Otec Vánoc - Pere Noël. Buď dětem plní dárečky jejich boty připravené na krbu, nebo přivazuje dárky stuhami na stromeček. K slavnostní večeři si Francouzi rádi dají pečeného krocana s kaštanovou nádivkou či lanýžovou pastou. Rádi si pochutnají na le reveillon - pokrmu z ústřic a chybět nesmí husí játra.
Španělsko
K Vánocům patří hlavně ovčí a kozí speciality a lahůdky, jakými jsou máslové placky, citrónový dort s kandovaným ovocem, nebo pečivo s piniovými jadérky. Po večeři, která se podává kolem desáté hodiny večer, dostanou děti dárky a o půlnoci nejmladší člen rodiny položí do jesliček rodinného betlému Ježíška.

Autor: Nella Černá

Jak se slaví Vánoce v Dánsku ?

foto: abecedazahrady.cz

Věděli jste, že v Dánsku se slaví Vánoce jinak? Moje rodina pochází z Dánska, proto bych vám o nich něco ráda napsala.

Skoro ve všech zemích mají Ježíška, Santu Clause a tak dále, jenže v Dánsku žádný Santa Claus nebo Ježíšek vůbec není! Vánoce se tu nejčastěji slaví s kamarády nebo rodinou, každá rodina něco udělá nebo koupí a dá to pod stromeček. Pak jdou po večeři děti nebo rodiče (je na vás jestli děti nebo rodiče) ke stromečku a nějaký dárek vyloví. Podívají se na cedulku pro koho to je, a tomu ten dárek přinesou.

Také se dělá taková hra, že si buď vyrobíte skřítky nebo si je koupíte. Celá rodina se shodne na tom, kdo je bude schovávat a ta půlka co je bude hledat, tak se půjde schovat a nesmí se dívat, kam je ten člověk schovává.

V Dánsku máme také speciální vánoční dezert jménem Risalamande. Je to takový dezert, udělaný z rýže. Je to asi nejzábavnější část jídla, která na Vánoce je. Vždy když se dodělá rýžová kaše, tak se hodí do kaše mandle a pořádně se zamíchá. Kaše se pak polije třešnovou omáčkou a pak se jí. Ten, kdo najde v kaši mandli, počká až všichni dojedí. Až všichni dojedí, přizná se, že ji měl on a za to, že ji tam měl, dostane nějakou odměnu, malý dárek.

Autor: Karla Hansen

Kdo naděluje na Vánoce?

ilustrace: articles.com

ilustrace: danteact.com

Česká republika - Ježíšek

Amerika - Santa Claus

Anglie - Father Christmas neboli Otec Vánoc

Rusko - Děda Mráz

Itálie - Babbo Natale a čarodějnice Befana

Německo - Weihnachtsmann a Christkind

Dánsko - Julemand a skřítci Nisser

Argentina - kůň Magi

Polsko - svatý Mikuláš

Finsko - Joulupukki

Belgie - Sinterklass

Řecko - Mikuláš

Francie - Pere Noel

Španělsko - Tři králové

Irsko - Svatá rodina

Island - 13 vánočních mužíčků

Polynésie - velký krab

Sýrie - velbloud

Autor: redakce

Tipy na vánoční dárky!

Přemýšlíte, jaké vánoční dárky dát vašim příbuzným, dětem, rodičům nebo kamarádům? Pokud potřebujete pomoc, jste na správném místě ve správný čas! Ukáži vám pár tipů na vánoční dárky pro všechny věkové kategorie!

Děti ve věku 1-5 let:
Dětské leporelo, fixy na malování a notýsek s papíry k tomu! Puzzle jsou také skvělý dárek!
Dívky 1 až 5 třídy:
Hračka ztringz. Je to v podstatě různě barevný spojený provázek, se kterým můžete hrát pár her ve dvou a dělat různé obrazce! Také by se jim mohla líbit ultra plastelína. Je to slizová hmota v různých barvách, voní, jsou v ní kuličky, skáče a natahuje se! Dobrý dárek jsou také třeba sluchátka na bluetooth připojení!
Kluci 1 až 5 třídy:
Krásný dárek je například auto na dálkové ovládání! A aby si procvičili ruce a mozek, kupte jim třeba lego! MP3 přehrávač je také dobrý dárek!

Vaše maminky nebo babičky:
Pěna do koupele nebo kosmetika, ta nikdy neurazí. Knihy a pokud mají rády cestování a sběratelství, kupte jim nějaké pohlednice! Také můžete vyrobit kartičky domácích prací, které maminky mohou použít, když budou chtít, abyste uklidili.
Tatínkové a dědečci:
Myslím, že tatínkové ocení třeba pánský parfém! Dědečkům by se jistě mohlo líbit třeba rádio nebo jim kupte knihu!

Starší děti (středoškoláci a druhý stupeň zš):
Dobrý dárek jsou například chytré hodinky, které zobrazují rychlost tepu, délku spánku a na některých je i internet a další věci! Nebo darujte nějaký zážitek! Třeba výlet na pouť, do zoo nebo do lomu Velká Amerika! Nové školní potřeby také určitě udělají radost!

A pak tu máme naše úžasné učitele:
Můžete jim dát třeba hrníček s nápisem "nejlepší učitel/ka" Myslím, že učitelé si rádi pochutnají i na nějaké té čokoládě.

Autor: Julie Baldas

Vánoční filmy, které stojí za to!

Uvařit si kávu, čaj nebo horkou čokoládu a sednout si ke krásnému vánočnímu filmu, to nezbytně patří k Vánocům. Když se řeknou Vánoce, tak každého napadne blonďatý chlapec, co je na Vánoce SÁM DOMA. Je to film už 30 let starý, ale přesto je moc zábavný. Krásná je pohádka TŘI OŘÍŠKY PRO POPELKU. Spousta z vás tuhle pohádku zná. Tato pohádka je už velmi stará, má 47 let. Dokonce si zde zazpívala naše legenda Karel Gott. Jako třetí pohádku doporučujeme KLAUSE. Klaus je dobrodružná, animovaná a moc hezká pohádka. Jako další tip tu je úplně nový film VÁNOČNÍ VÝSADEK. Film je zábavný, trochu romantický, ale moc hezký. SHREKOLEDA je v celku krátký film, ale přesto vám ho chci moc doporučit, protože je srandovní a rodinný. PŘEDVÁNOČNÍ VEČER je film romantický, fantasy, dobrodružný, srandovní. Nezapomeňte se podívat i na PRINCEZNU Z CUKRÁRNY! Takový už starší vánoční film, celosvětově známý jako GRINCH, pojednává o skřetovi, který nemá rád Vánoce a snaží se je překazit. Tento příběh natočili v roce 2018 znovu, ale v animované podobě. Jeden z mých velmi oblíbených je LÁSKA NEBESKÁ, odehrává se v různých rodinách nebo domácnostech a vypráví o tom, jak prožívají Vánoce. Také máme na vánočním programu skvělou dvojku Petronelka a Uriáše, kteří vystupují ve filmu ANDĚL PÁNĚ, jako čert a anděl. Oblíbený vánoční film je film PRÁZDNINY, u českých diváků tento film také zdomácněl. Na začátku je to takový opak skvělých Vánoc, ale nakonec se to převrátí ve velký Happy End. Když se zamyslíme, tak nás určitě napadne i známá smolařka BRIDGET JONESOVÁ, která příjde na akci své matky v takovém tom typickém vánočním svetru. A teď se přesuneme z Vánoc na SILVESTRA, protože tu pro vás mám film u kterého se zasmějete, ale možná vám i ukápne slzička. Je to film jménem, jak jinak než ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK.

Autor: Ema Holánová a Linda Vránková

Nejlepší cukroví od Káji Bludské!

SKOŘICOVÉ CUKROVÍ

Budete potřebovat:
- 3 bílky
- 2 sáčky vanilkového cukru
- 225g moučkového cukru
- 1 lžičku citronové šťávy
- 2 lžičky mleté skořice
- 300g velmi jemně mletých vlašských ořechů
- 100g moučkového cukru na vál
- doporučuji použít o trochu méně cukru

Postup:
Z bílků ušleháme pevný sníh, přidáme cukr a vanilkový cukr a šleháme dalších 10 minut. Když se cukr rozpustí, přidáme citronovou šťávu. Odložíme přibližně 8 lžic na potření. Do zbylé hmoty přidáme skořici a mleté ořechy a vypracujeme těsto. Na vále, který máme vysypaný moučkovým cukrem, ho vyválíme na placku silnou asi 5 mm a vykrajujeme libovolné tvary velké přibližně 6 cm. Pokládáme na pečícím papírem vyložený plech a potřeme odloženým bílkovým sněhem. Pečeme v předehřáté troubě na 160° stupňů asi 25 minut.

SÁDLOVÉ KULIČKY

Budete potřebovat:

- 30dkg hladké mouky
- 1/4kg sádla
- 1/4kg moučkového cukru
- 1/2 krabičky kakaa

Postup:
Zpracujeme těsto a dáme ho na dvě hodiny odpočinout, potom tvoříme kuličky a pokládáme na plech. Ze začátku dáme troubu na více stupňů a později stáhneme. Kuličky se vám možná v troubě malinkato roztečou a budou to spíše sušenky jako se to stalo mě, ale to vůbec nevadí, jelikož to na chuti nic nemění. Tento recept zvládne opravdu každý, není na něm nic těžkého.

Autor: Karolína Bludská

Něco o koledách...

foto: prozeny.cz

Vánoční koleda je píseň s vánoční tematikou. Název je odvozen od obřadních pochůzek o různých svátcích, včetně Vánoc, případně písní o nich zpívaných, též nazývaných koleda. Historie křesťanských vánočních koled sahá do 13. století, podle legendy je autorem první koledy svatý František z Assisi. Jednou ze zajímavostí je, že v 15. století bylo v Polsku přeloženo hodně koled z češtiny, šlo o koledy Jednoty bratrské. Vánoční koledy se zpívaly původně pouze během doby vánoční, v posledním půlstoletí se však oproti původní tradici zpěvu adventních písní začaly zpívat již během adventu.

Koledou se též nazývá v některých zemích, zvláště v Polsku, každoroční sbírka, se kterou katoličtí kněží obcházejí farnost, aby si vykoledovali na živobytí.

Slovo „koleda“ je všeslovansky rozšířeno, praslovanština jej přejala z latinského calendae (první den v měsíci) a pohanští Slované slovem koleda označovali slavnosti spojené se zimním slunovratem.

TOP 5 vánoční písně

1.) Last Christmas
2.) All I want for Christmas is you
3.) Půlnoční
4.) Tři oříšky pro Popelku
5.) Tichá noc

Autor: Antonie Špryňarová

Cukroví podle Aničky

OŘECHOVKY

Ingredience:
240g vlašských ořechů(na jemno rozmixovaných)
1 bílek
špetka soli
½ lžičky vanilkového extraktu
1 lžička skořice

Postup:
Bílek vyšleháme se špetkou soli do tuhého sněhu. Pak ručně smícháme ořechy, vanilku, mletou skořici a cukr. Potom pomocí odměrky =1 lžíci, vytvarujeme malé kuličky a položíme je na plech. Na konec opravdu lehce zmáčkneme a položíme na ně ořechy. Vložte do předehřáté trouby na 170°c a pečte cca deset minut (dokud nejsou tvrdé). Dávejte si ale pozor, ať nejsou moc tvrdé, pak by byly moc suché.

ČOKOLÁDOVO-OŘECHOVÉ SUŠENKY S MARMELÁDOU

Ingredience:
150g másla
½ hrnku cukru
1 ½ hrnku polohrubé mouky
½ lžičky jedlé sody
kakao
sůl
2 lžíce mléka
1 lžička vanilkového extraktu
1 hrst lískových/ vlašských ořechů
1 lžíce meruňkového/pomerančového džemu
100g čokolády

Postup:
Máslo vyšlehejte s cukrem a vanilkou do hladké pěny a do směsi postupně přidejte mléko a oříšky a nakonec vmíchejte i mouku prosátou se sodou a kakaem. Z těsta pak vytvarujte kuličky, které kladťe s dostatečným rozestupem vedle sebe na plech vystlaný pečícím papírem. Kuličky lehce rozplácněte, udělejte doprostřed důlek a ten naplňte jedním z džemů. Cukroví vložte do předehřáté trouby na 180°c a pečte 10-15 minut. Rozpuste čokoládu a trochu je polejte.

Autor: Anna Metelková

Vánoční rozhovory

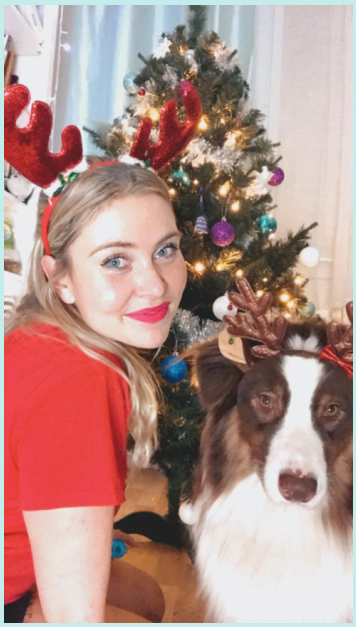

foto: Markéta Žítková

Vánoční rozhovor s paní učitelkou Žítkovou

Dnes jsme udělaly vánoční rozhovor s paní učitelkou Žítkovou, která je zároveň naší šéfredaktorkou a oblíbenou učitelkou.

Jak tento rok oslavíte Vánoce, když je pandemie Covid-19?
Doufám, že co nejtradičněji, a doufám, že se dočkáme také nějakých vánočních trhů a že si na nich dáme s přáteli nějaký teplý vánoční nápoj. To jsou podle mne Vánoce.

Pečete cukroví?
Určitě, peču moc ráda, ale snažím se udělat jen pár nejoblíbenějších druhů. Hodně různých druhů vždy pekla moje maminka a ta mi vždy i nabalila domů.

Jaké cukroví máte nejraději?
Nejraději mám asi vosí hnízda a celkově takové to nejpracnější cukroví, nějaké plněné a máčené v čokoládě s oříškem nebo mandlí navrchu.

Jaké dodržujete tradice?
Vždycky mám vánoční výzdobu a adventní věnec, na kterém každou adventní neděli zapaluji svíčku. Doma s rodinou jsme házeli botu a rozkrajovali jablíčko, někdy jsme i posílali skořápky se svíčkou jako lodičku.

S kým budete slavit Vánoce?
No v této situaci asi jenom s mým pejskem.

Co si přejete k Vánocům?

foto: Pavel Dyntera

To nevím, je pravda, že až teď si uvědomuji, že dospělí lidé si opravdu věci, co potřebují nebo chtějí, kupují sami. Tak asi to zdraví pro rodinu a blízké. Pro všechny.

Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka nebo film?
Na Štědrý večer nesmí chybět Tři oříšky pro Popelku, to je samozřejmost, ale můj asi nejoblíbenější film je Sám doma! To je jasná definice Vánoc. Potom rozhodně Deník Bridget Jonesové a spousta dalších.

Co jíte na Štědrý večer?
Když jsem u maminky, tak ta dělá tradičně vepřový i kuřecí řízek, klobásu a bramborový salát, nikdy jsme neměli kapra, protože moje maminka ryby nejí, takže žádný kapr u nás nepřipadá v úvahu. (smích)

V jakých barvách máte vánoční stromek?
Ve všech (smích), nedržím se žádných módních trendů a mám ráda stromek rozzářený všemi barvami.

Co děláte na Štědrý den?
Pravidelně jsem měla takový rituál, nevím tedy jestli letos vyjde, bojím se že ne, ale pocházím z Litoměřic a vždy jsem tam slavila Vánoce s rodinou, ráno jsme vstali, nasnídali jsme se a směřovali do Lovosic na hřbitov, kde jsme zapálili svíčky a položili vánoční výzdobu a vyměnili vodu a tak dále. Ještě na hřbitově se pravidelně sejdu s mou kamarádkou ze střední školy, protože tam také tento den jde zapálit svíčky, následně nasednu k ní do auta a jedeme za její rodinou. Tam se tímto způsobem infiltruji a to už pravidelně několik posledních let (smích). U jejích rodičů dostanu vývar s knedlíčky a potom testuji jejich cukroví, ke kterému nikdy nechyběl ani vánoční vaječňák! Bohužel musím říci, že vloni to bylo trošku slabší (smích), maminka Míši, tak se má kamarádka jmenuje, se rozhodla udělat zdravou verzi cukroví! Takže ořechy a sušené ovoce v čokoládě. Bylo dobré, ale jak už jsem se zmiňovala, tak mezi mé favority patří ořechové košíčky, hnízda a podobné nezdravé kousky plné cukru a tuku (smích). Celé odpoledne si povídáme, někdy se díváme chvíli na televizi a okolo té čtvrté hodiny odpoledne mě Míša veze domů do Litoměřic za zbytkem mé rodiny, kde už se pomalu chystáme na štědrovečerní večeři.

Děkujeme za rozhovor a za váš čas.

Autoři: Ema Holánová, Karla Marie Hansen, Julie Baldas

Vánoční rozhovor s paní učitelkou Dynterovou

Jak tento rok oslavíte Vánoce, když je pandemie Covid-19?
No tak já doufám, že se to trochu rozvolní a budeme moci navštívit rodiče. My to máme tak na střídačku, že s manželem jeden rok jezdíme k jeho rodičům do Dobříše a tento rok bychom měli jet k mým rodičům do Liberce.

Pečete cukroví ?
No já musím říct, že jsem maniak na pečení cukroví. Já miluju cukroví a peču ho ráda a teď už mám napečeno 25 druhů. Minulý rok jsem měla 30 druhů.

Jaké cukroví máte nejraději?
Já mám nejraději ořechové pracny.

Jaké dodržujete tradice?
Tak snažím se dodržovat tradice, určitě cukroví, Ježíška, máme adventní věnec, stromeček a dárečky, ale s takových těch klasických lijeme olovo, nedávno jsme zjistili, že v Luxoru se dá sehnat za pár korun olovo, krájíme jablíčka, pouštíme skořápky, házíme botou.

S kým budete slavit Vánoce?
No tak letos budu slavit určitě s manželem a s mojí rodinou v Liberci. Nás je hodně, takže to bude velká oslava, ale pokud to vyjde.

Co jsi přejete k Vánocům?
Já si přeju k Vánocům, aby se život navrátil k normálu, aby Covid-19 někam odešel pryč. Abychom se normálně mohli sejít ve škole a mohli dělat školní akce. Chybí mi cestování, takže si hlavně přeju, aby všichni byli zdravý a aby se vše

foto: Veronika Dynterová

vrátilo do normálu.

Co jíte na Štědrý večer?
Tak když jsme u nás v Liberci, tak tradičně máme vždy houbovník, který mi dělávala moje prababička to je něco jako houbový Kuba. Pak máme vinnou klobásu, mně teda popravdě nikdy moc nechutnala, a pak půlka rodiny má ráda kapry a druhá půlka ho nesnáší, takže máme obě varianty, řízky jak kuřecí, tak i vepřové s bramborovým salátem. A když jsme u druhé rodiny, tak máme jenom řízky s kaprem a bramborovým salátem.

V jakých barvách máte vánoční stromeček?
Já miluju červenou a zlatou, takže na Vánoce ho máme červený a zlatý a nějaké žluté a oranžové kuličky.

Co děláte na Štědrý den?
Na Štědrý den si pouštíme Lásku nebeskou, tu úplně miluju bez toho podle mě nejsou Vánoce. Ráno, když vstanu, tak si k snídani dáme vánočku s máslem, a pak jedeme do Liberce. Vždycky chodili ven nakrmit zvířátka, takže třeba vezmeme jablíčka, oříšky a pro ptáčky lojové koule, sůl a pak většinou máme oběd, cpeme se cukrovím a večeř je večeře. A potom máme právě ty zvyky, jak jsem říkala, a pak jdeme ke stromečku, zpíváme koledy, pak rozbalujeme dárky a pak pouštíme ohňostroj nebo prskavky.

Autoři: Karla Marie Hansen, Ema Holánová

Vánoční rozhovor s panem učitelem Tallerem

Ahoj čtenáři, dnes vám napíšeme další rozhovor, ale tentokrát s panem učitelem Tallerem.

Jak tento rok oslavíte Vánoce, když je pandemie Covid - 19?
Úplně stejně jako vánoční svátky v loňském roce. Takže v rodinném kruhu, se stromečkem a milionem pohádek!

Pečete cukroví ?
V letošním roce se budu snažit péci cukroví – respektive pouze perníčky… Uvidíme, snad se povede…

Jaké cukroví máte nejraději?
Vanilkové rohlíčky, rumové kuličky, linecká kolečka a perníčky.

Jaké dodržujete tradice?
Chodíme společně do kostela, zpíváme koledy, lijeme olovo. V době adventu vyrábím adventní věnec, každou neděli pak zapalujeme svíčku.

foto: Lukáš Taller

S kým budete slavit Vánoce?
S rodinou.

Co si přejete k Vánocům?
Celosvětový mír… Ne, tak nyní vážně… Mír také, ale pohodu, klid, něco malého, co mne potěší… A především, aby byli všichni členové mé rodiny zdraví…

Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka nebo film?
Tři oříšky pro Popelku… Sám doma… Láska nebeská…

Co jíte na Štědrý den?
Pečeného lososa s batáty na česneku a dýňový krém.

V jakých barvách máte vánoční stromeček?
Mám rád jemnost, čistotu a minimalismus… V poslední době jsme si oblíbili přírodní barvy, ozdoby a jednoduchá světýlka, která stromeček krásně rozsvítí…

Co děláte na Štědrý den ?
Jdeme na procházku, sejdeme se s přáteli na svařené víno, lelkujeme, dobalujeme vánoční dárky, ujídáme cukroví, sledujeme pohádky a připravujeme k večeru štědrovečerní večeři…

A to je všechno, děkujeme přejeme hezký zbytek dne,

foto: Lukáš Taller

a děkujeme za váš čas.
Já děkuji Vám za zaslané otázky a celkový rozhovor. Hodně zdaru ve Vaší práci! Jste skvělí!

Autor: Ema Holánová a Karla Hansen

Vánoční rozhovor s panem učitelem Trávníčkem

Jak tento rok oslavíte Vánoce, když je pandemie Covid - 19 ?
Hele asi, jako vždycky s rodinou, akorát my jsme vždycky měli ve zvyku chodit s kamarádama hrát fotbal o Vánocích, a to každý den a to nevím, jestli bude možné, takže možná bez toho, no jinak prostě doma no. Jako nic zvláštního v tomhle směru.

Pečete cukroví ?
Ne. Já jsem dobrý spíš v konzumování, ale v přípravě už ne.

Jaké cukroví máte nejraději ?
Já mám rád skoro všechno sladké, ale nejradši mám asi domácí medovníky.

Jaké dodržujete tradice ?
Žádné skoro. Asi dodržuji tradici, že jsem s rodinou na Vánoce. Jinak tradice, já na to moc nejsem. Jako na Štědrý den se "nažeru". Víceméně jinak nic. Nedá se říct, že bych něco dodržoval. Maximálně se prostě sejdeme s rodinou na štědrou večeři a dáme si dárky.

S kým budete slavit Vánoce ?
No s rodinou, ale jinak vždycky slavím s přítelkyní ještě před Vánocemi, a potom na Vánoce s rodičema.

Co si přejte k Vánocům ?
Já hele nejsem moc na ty dárky. Tak já, když si něco chci koupit, tak si to koupím a jinak aby byli všichni moji známí zdraví. Spíš takhle, než abych si přál dárky.

Jaká je vaše nejoblíbenější vánoční pohádka nebo film?
Pohádka O dvanácti měsíčkách.

Co jíte na Štědrý den ?
Já jsem vegetarián, já jím většinou jak kdy a na co mám chuť. Někdy třeba těstoviny s něčím, ale většinou si dám salát a k tomu si třeba osmažím sýr nebo někdo mi ho osmaží, protože se mi nechce, a pak cukroví.

foto: Markéta Žítková

V jakých barvách máte vánoční stromeček ?
Já žádný nemám, takže v žádných.

Co děláte na Štědrý den ?
Na Štědrý den většinou jdu hrát ráno fotbal, to hrajeme tak třeba do 14 hodin, přijdu domu "sežeru" 15 zákusků, je mi blbě, a pak se většinou koukám na nějaké pohádky nebo nějaké filmy, co tam jde a tak no.

Autor: Ema Holánová a Karla Hansen

Kouzlo Vánoc

foto: celka-britanie.co

Milý Ježíšku... To jsou většinou první slova každého vánočního dopisu. Chtěla bych vám říct, co se jednou o Vánocích přihodilo dívce jménem Isla. Vyrůstala v bohaté rodině, kde každý rok na Vánoce dostala vše co chtěla. 23.Prosince se rozhodla napsat Ježíškovi. A tak začala. *Milý Ježíšku...* Přála si nový telefon, elektronické hodinky a kupu značkového oblečení. Dopis poté dala na okno a šla do postele. Najednou se v jejím pokoji objevila záře. Z té poté vznikl jakýsi portál. Isla vstala a v noční košili a bílých pantoflích se vydala do portálu. Stála v zasněžené vesničce, kterou nepoznávala. Rozhlížela se kolem a minula několik lidí, kteří sháněli vánoční dárky, když v tom k ní přišel malinký mužíček s až podivně dlouhýma ušima.

,,Tady tě máme! Už jsme tě očekávali!" řekl mužíček, který se později představil jako Rofus.

,,Kdo "vy"?" tázala se Isla.

,,Elfové přece! Je nás spousta" odvětil Rofus, chytil jí za ruku a táhl ji po malé, až skoro neviditelné cestičce do lesa. Po chvilce chůze se před ní objevilo něco jako velká stodola, ze které vycházelo světlo, vůně cukroví a bylo slyšet stovky pištivých hlásků. Když jí Rofus otevřel dveře, oslnila ji obrovská záře, a když se rozkoukala, uviděla obrovský stromeček pod kterým bylo snad milión dárků! A pak ji něco zatahalo za košili. Koukla se dolů a u jejích nohou stál malinký skřítek podobný Rofusovi. Rofus ho zvedl a obejmul. Později jí řekl, že to je jeho malý bráška Sammy.

,,A kde máte rodiče?" zeptala se Isla

,,Nemáme je. My elfové se prostě objevíme. Vždy na Štědrý večer se pod stromečkem objeví 200 nových dárečků, které vybalíme, a je v nich elf. Když je někomu z nás podobný, bereme je jako rodinu."

Rozhlédla se kolem. Doopravdy tam bylo hodně dalších skřítků různých velikostí, šířek a barev. Bylo tam i dokonce pár zelených skřítků! Několik skřítků kontrolovalo hračky, které pak položili na jezdící pás, který je dovezl k dalším skřítkům, kteří je zase balili, a pak je házeli do velkého pytle. Rofus jí vzal za ruku a odvedl ji ke stolku se dvěma židličkami, které nebyly úplně židličky. Byli totiž vyrobené z cukrové vaty! Ale byly opravdu pohodlné.

,,Takže proč jsem vlastně tady?" zeptala se Isla.

,,Řeknu ti to na rovinu. Nechováš se tak, jak bys měla. Myslíš, že dostaneš vše co chceš, ale vůbec nevíš o dětech, které jsou rády když dostanou na Vánoce alespoň nějaké ovoce."

Isla se zarazila. Opravdu si nemyslela, že se něco takového děje.

,,A proč jim teda Ježíšek nedonese to, co si přejí?"

,,Protože nikdy nestihneme vyrobit tolik dárků. Ježíšek je jen doručuje. Ostatní práci děláme my elfové po celý rok." odvětil Rofus. Isla se cítila smutně. Bylo jí těch dětí i elfů líto.

,,Chceme ti jenom něco ukázat" řekl Rofus, pomohl jí na nohy a naznačil jí, aby si sedla do malých saní. Isla ho poslechla a jen co si sedla, vzletěli do vzduchu. Letěli hrozně rychle, že Isla vůbec nevěděla kde jsou. Po chvilce přistáli a vystoupili zase ve vesnici. Ale byla jiná. Všechny domy měly zničenou omítku, rozbitá okna nebo jen slabé dveře. Viděla pár dětí, jak se koulují a smějí se. Z domu pak vykoukla žena, které mohlo být asi 40 let.

,,Večeře je na stole!" zavolala na děti. Ty se hned rozběhly domů a Rofus ji dovedl k oknu domu. Viděla jídelní stůl prostřený pro 4. Tři děti a maminka si sedli ke stolu. Až tehdy jsem si všimla, co jedli. Ty děti měly pouze krajíc chleba, namazaný máslem a maminka jen půlku toho, co měli děti. Isle bylo špatně. Vzpoměla si, co ona většinou jí k večeři. Většinou má několik chodů, ze kterých si můžete vybírat. Rofus jí stále držel za ruku.

,,Vidíš?" řekl Rofus. *,,Ty děti mají jenom kus chleba"* dodal. Najednou se všechno zatočilo a byli na jiném místě. Nikde nebyla žádné auta, jenom kočáry tažené koňmi.

,,Kde to jsme?" zeptala se Isla.

,,Myslím, že to je.... Štědrý večer, rok 1979!" odpověděl Rofus. Okýnkem se koukla do jednoho z domů. Pod stromečkem, který byl ozdobený jen suchým ovocem, ležel pouze jeden dárek. Ke stromečku přiběhla malá holčička a začala rozbalovat dárek. Vyndala z něj malinkého plyšového koníka a začala skákat štěstím. Islu v očích dráždily slzy. Byla dojatá tou dětskou radostí z jedné hračky.

Rofus se koukl na hodinky.

,,A jéje! Už jsme tu hodně dlouho. Musíme se vrátit." řekl a dostal je zpátky do současnosti, a pak ke kouzelným saním. Nasedli a zachvilku byli zpátky ve vánoční dílně u ostatních elfů.

,,Za chvilku už budeš doma." usmál se na ni Rofus.

,,Co jsi se dnes naučila, Islo?" zeptal se.

,,Naučila jsem se, že Vánoce nejsou jen o dárcích. Jsou o laskavosti, rodině, a přátelství." řekla Isla.

,,Skvěle má milá." Na Rofusovi bylo vidět, že je šťastný. Isla se se všemi skřítky rozloučila, zavřela na pár minut oči, a najednou byla zpátky ve svém pokoji a pohodlné posteli. Koukla se na kalendář. *24. prosince!* Vyskočila z postele a vzbudila rodiče.

,,Mami? Tati? Můžeme jít nakoupit pár hraček?" zeptala se jich.

,,Jistě zlatíčko. Oblečeme se a můžeme vyrazit. A na co je vlastně potřebuješ?" řekla maminka s úsměvem.

,,To je tajemství" zasmála se Isla. O hodinu později už měli nakoupeno přesně 37 hraček. Už jenom zbývalo je zabalit. S balením Isle pomohlo služebnictvo. Poté naložili všechny dárky do vozíku, který pak Isla táhla po vesničce s rodičemi za zády. Zahlédla místo, které jí připadalo povědomé. Byla to ta část vesničky, kde žila maminka s třemi dětmi. Nikdy si téhle chudší části vesničky nevšimla. Zaklepala na dveře a maminka dětí jí otevřela.

,,Dobrý den! Jmenuji se Isla! Ráda bych vám a vašim dětem dala nějaké dárky" řekla Isla a usmála se. Maminka zavolala všechny své děti a Isla jim všem rozdala pár dárků. Takhle pokračovala po celé části vesničky.

Když byli u pátého domu, maminka řekla: *,,Musíme s tatínkem jenom pro něco doběhnout. Pak si tě najdeme"* a usmála se.

,,Jasně!" řekla Isla.

Když rozdala všechny dárky, vrátili se její rodiče s vánoční výzdobou a stromečkem. Společně všichni ozdobili část

foto: pikist.com

vesničky. Lidé vyšli ven a hodně z nich se rozplakalo radostí. Povídali si s nimi, Isla si hrála s dětmi, a pak šli všichni domů. Večer po Isly slavnostní večeři šla ke stromečku, kde na ní čekali tři dárky. Vyskočila radostí a začala rozbalovat. Dostala nový telefon a elektronické hodinky, jak si přála, ale třetí dárek jí zaskočil. Byla v něm totiž vánoční ozdoba a dopis:

Drahá Islo,
už znáš kouzlo Vánoc. Jsme na tebe moc hrdí, a chybíš nám. Doufám že se ještě někdy uvidíme.
Ps: Zkus tu ozdobu pověsit na stromeček a trochu jí naleštit.
Rofus, Sammy, a všichni ostatní elfové.

Dopis jí dojal, ale zároveň jí elfové moc chyběli. Pověsila ozdobu na strom a hadrovým kapesníkem ji vyleštila. Koukla se na ní a viděla jí a ostatní skřítky v dílně. Moc chytré. Fotografie na ozdobě. Usmála se. Už věděla o čem jsou Vánoce. V rozdávání dárků každé Vánoce pokračuje až dodnes.

Doufám že jste si při čtení příběhu také uvědomili kouzlo Vánoc.

Autor: Julie Baldas

Věc Makropulos

ilustrace: Markéta Žítková